

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 312/2024
08.05.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у правној ствари тужиоца Фонд за развој Републике Србије, Ниш, чији је пуномоћник Петковић Александар, адвокат из ..., против туженог „Алта банка“, а.д. Београд, чији је пуномоћник Илија Илијевски, адвокат из ..., ради дуга – вредност предмета спора 18.076.943,90 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2782/20 од 21.09.2022. године, у седници већа одржаној 08.05.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж бр.2782/20 од 21.09.2022. године у ставовима 1, 3, 4. и 5. изреке и предмет враћа другостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр.6624/2018 од 21.05.2020. године, ставом 1. изреке, укинута је решење о извршењу на основу веродостојне исправе истог суда Иив 3500/18 од 23.05.2018. године, у обавезујућем делу, па је ставом 2. изреке, делимично усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу плати 16.933.364,02 динара са законском затезном каматом од 08.07.2016. године до исплате. Ставом 3. изреке, делимично је одбијен захтев за исплату 1.151.137,89 динара са законском каматом од 14.06.2016. године до исплате, као и за камату на 16.933.364,02 динара од 14.06.2016. године до 08.07.2016. године. Ставом 4. изреке, тужени је обавезан да тужиоцу плати трошкове поступка у износу од 461.762,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр.2782/20 од 21.09.2022. године укинута је пресуда Привредног суда у Београду П бр.6624/18 од 21.05.2020. године у ставу 2. и 4. изреке. Ставом 2. изреке делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу плати 181,65 динара са законском каматом од 03.10.2017. године до исплате. Ставом 3. изреке, одбијен је захтев тужиоца за 16.933.182,37 динара са каматом од 08.07.2016. године до 02.10.2017. године. Ставом 4. изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка. Ставом 5. изреке, тужилац је обавезан да туженом плати трошкове другостепеног поступка у износу од 897.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности предметне пресуде.

Благовременом ревизијом тужилац побија правноснажну пресуду донету у другом степену у ставу 1, 3, 4. и 5. изреке, због погрешне примене материјалног права

и битних повреда одредаба парничног поступка учињених у поступку пред другостепеним судом. Указује да је тужилац поднеском од 09.09.2022. године ставио примедбе на допуну налаза и мишљења вештака, да је супротно томе другостепени суд пропустио да овај поднесак достави вештаку економско-финансијске струке на изјашњење и да на расправи разјасни примедбе истакнуте од стране тужиоца на налаз и мишљење вештака чиме је поступио супротно члану 271. став 1. и 3. ЗПП, и учинио битну повреду из члана 374. став 1. овог закона. Предлаже да се пресуда Привредног апелационог суда преиначи, одбије жалба туженог и тужена обавезе да тужиоцу плати тражени износ, као и да јој накнади трошкове поступка или да се укине и предмет врати Привредном апелационом суду на поновно суђење.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је установио да је ревизија тужиоца основана и да се ревизијом основано указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена повреда из члана 374. став 1. ЗПП.

Предмет спора овог поступка је било потраживање тужиоца према туженом у износу од 18.076.943,90 динара са законском затезном каматом. Тужени, ранијег назива „Јубмес банка“ а.д. Београд, као банка гарант издао је у корист тужиоца као корисника банкарску гаранцију од 30.05.2011. године на износ од 1.031.025,62 евра. Банкарска гаранција је измењена изменама број 1 и 2. Тужилац је 19.05.2016. године, у року доспећа послао гаранцију туженог на наплату износа од 154.716.663,61 динар са роком плаћања 24.05.2016. године. Тужени је 13.06.2016. године платио износ од 138.310.364,12 динара, а остатак дуга је одбио да плати. За разлику је тужилац поднео тужбу.

У интегралном тексту усвојеног Унапред припремљеног Плана реорганизације „Банини“ а.д. Кикинда као налогодавца уз гаранцију формирана је поверилачка класа број 8 – потенцијална обавеза дужника, налогодавца по гаранцији према банкама, тако да су обавезе туженог утврђене са датумом 31.08.2013. године у износу од 117.975.622,08 динара. Другостепени суд је утврдио да је тужени као банка гарант издао за налогодавца „Банини“ а.д. Кикинда у корист тужиоца као корисника гаранције банкарску гаранцију, тако да је корисник одобрио налогодавцу кредит по уговору број 21748 од 30.05.2011. године од 200.000.000,00 динара са валутном клаузулом тако што гарант преузима безусловну и неопозиву обавезу да ће на први позив корисника гаранције и без приговора измирити све обавезе налогодавца уколико то сам не учини и то од 100.000.000,00 динара увећано за припадајућу камату и друге трошкове са валутном клаузулом и са роком важења гаранције до 31.01.2014. године. Изменом број 1, рок важности гаранције је продужен до 31.01.2016. године. Изменом од 22.10.2015. године према датуму пресека УППР-а налогодавца „Банини“ а.д. износ гаранције је 117.975.622,08 динара, увећан за припадајуће камате и трошкове до дана примене УУПР у складу са усвојеним планом. У складу са усвојеним планом износ дуга се утврђује у еврима на дан примене плана и гарантовани износ увећава за припадајућу камату од 4,5% на годишњем нивоу и друге трошкове са валутном клаузулом по средњем курсу НБС, а прерачун у динаре по средњем курсу НБС на дан доспећа ануитета. Према плану намирања који је саставни део усвојеног плана за класу 8 – потенцијална обавеза туженог, на дан 31.08.2012. године износи 117.975.622,08 динара, а каматна стопа је 3%. Обрачун камате у еврима у периоду од почетка примене плана, а то је 11.03.2014. године, па надаље износи 4,5%.

Другостепени суд је одржао расправу 14.04.2022. године и дао налог судском вештаку да изврши обрачун потраживања према условима из Унапред припремљеног плана реорганизације налогодавца гаранције „Банини“ а.д. Делимично је усвојио захтев тужиоца за износ од 181,65 динара, са каматом, а у преосталом делу је одбио

тужбени захтев, са образложењем да је одлуку засновао на налазу и мишљењу вештака датог у другостепеном поступку на који странке нису имале примедбе.

Основани су ревизијски наводи тужиоца да је учињена битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП у поступку пред другостепеним судом.

Суд је решењем од 23.02.2022. године, отворио расправу пред другостепеним судом и заказао рочиште за 14.04.2022. године на које су позвани пуномоћници странака. Одредио је и временски оквир од шест месеци за расправу пред другостепеним судом. На рочишту од 14.04.2022. године, одредио је допунско вештачење преко судског вештака економско-финансијске струке Слободана Васића са задатком одређеним на овом рочишту. Наредно рочиште је заказано за 09.06.2022. године. Рочиште од 09.06.2022. године није одржано, али је констатовано да је присутан вештак Слободан Васић, да му није уручена копија записника са претходног рочишта, па му је тада уручена. Вештак је другостепеном суду доставио допунски налаз 25.08.2022. године. Налаз је достављен парничним странкама преко пуномоћника и пуномоћник тужиоца га је примио 02.09.2022. године. Из приложених доказа произлази да је поднесак са изјашњењем, односно примедбама на налаз вештака предао препоручено преко поште 09.09.2022. године. Према извештају поште поднесак је примљен у суд 12.09.2022. године, пре рочишта заказаног за 15.09.2022. године. Према изјави судије известиоца поднесак није здружен списима, па је на рочишту од 15.09.2022. године прочитан само налаз судског вештака примљен у суд 25.08.2022. године, констатовано је да је тужени изјавио да нема примедбе на налаз вештака, и потом је расправа и закључена.

Према члану 271. ЗПП, ако странка има примедбе на налаз и мишљење судског вештака доставиће их у писаном облику у року који суд одреди за изјашњавање. Према ставу 3. истог члана суд ће на рочишту да расправи примедбе и покушаће да усагласи налазе и стручна мишљења вештака. Ова одредба примењује се и у поступку пред другостепеним судом који је заказао расправу. Другостепени суд је констатовао да странке нису изјавиле примедбе на налаз и мишљење вештака упркос чињеници да је тужилац ставио примедбе на налаз. Достављајући допунски налаз вештака странкама није одредио рок за давање примедби, што значи да тужилац није неблаговремено доставио изјашњење, јер је примедбе ставио пре одржавања рочишта писаним поднеском који је и примљен у суд пре одржавања рочишта. Стога евентуални пропусти у организацији суда да се поднесак благовремено здружи списима, не могу утицати на право странке да се о њеним примедбама вештак изјасни, писаним путем или на самом рочишту пред другостепеним судом. Следи да је учињена повреда из члана 374. став 1. ЗПП, па је на основу члана 415. истог закона, одлучено као у изреци решења, а у поновном поступку другостепени суд ће отклонити наведене неправилности и поново одлучити о жалби тужиоца.

**Председник већа - судија
Татјана Миљуш, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

